

کپ
احیای فرحزاد؛ کاری ارزشمند در مدیریت ششم

علی محمد مختاری را بدون شک باید مرد اول پروژه احیای رود دره فرحزاد در بخش پیگیری و اجرا دانست؛ مدیر عامل با نجر به سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهرداری تهران که سابقه طولانی خدمت در این سمت، او را به یکی از ستون‌های مدیریت شهری در حوزه احیا و توسعه فضای سبز شهری تبدیل کرده است. جزئیات پروژه احیای رود دره فرحزاد را در گفت‌وگو با او مرور کرده ایم.

اقدام خوب شهرداری از سال ۱۴۰۲
 فاز یک رود دره فرحزاد به مساحت ۵۴ هکتار امروز مورد بهره‌برداری قرار گرفت. اینجا در گذشته تعداد زیادی معادن متناجر سکونت داشتند و وضعیت بسیار نامناسبی را برای شهروندان تهرانی به‌ویژه برای مردم منطقه فرحزاد ایجاد کرده بودند. خوشبختانه با اقدامات بسیار خوبی که شهرداری تهران از سال ۱۴۰۲ انجام داد، کار پاکسازی این منطقه آغاز شد و امروز مورد بهره‌برداری قرار گرفت. اکنون امکان ورود به این زمین‌ها برای شهروندان و طبیعت‌گردان فراهم شده است تا بتوانند در این محل تفریح کنند.

فرحزادی که فرحزاد شد
 افتتاح رود دره فرحزاد یکی از کارهای ارزشمند مدیریت شهری ششم است. در این محل هزاران معنات متناجر سال‌های سال حضور داشتند و این موضوع، منطقه را با آسب‌های اجتماعی مواجه کرده بود. اجرای این طرح از ۱۲ سال پیش متوقف شده بود؛ اما در یک‌سال و نیم اخیر اقدامات بسیار خوبی انجام گرفت و در همین مدت کوتاه ۵۴ هکتار بهسازی شد. این اقدام به اعتقاد من از کارهای بسیار خوبی است که شهرداری تهران انجام داد و منطقه را از آسب‌های اجتماعی و معنات متناجر پاکسازی کرد تا فرحزاد به‌معنای واقعی فرحزاد شود.

ایجاد ظرفیت خوب طبیعت‌گردی برای تهرانی‌ها
 با اقدامات انجام‌شده در حال حاضر حتی یک معنات متناجر در این منطقه نمی‌توانید پیدا کنید. مردم این محل از اقدامات انجام‌شده بسیار راضی هستند و این منطقه با ظرفیت‌هایی که دارد می‌تواند محیط مناسبی برای طبیعت‌گردی شهروندان تهرانی به‌ویژه مردم منطقه باشد.

فاز ۲ را شروع می‌کنیم
 با اتمام کار فاز یک، اجرای فاز دوم پروژه رود دره فرحزاد به مساحت ۱۰۲ هکتار از یکشنبه ۲۰ آبان شروع می‌شود. سعی می‌کنیم با توجه به تأکید شهرداری تهران در زمینه تسریع در روند اجرای پروژه، این فاز را نیز به‌سرعت پیش ببریم و به بهره‌برداری برسانیم.

احداث تصفیه‌خانه‌های متعدد
 اصل این است که فضای سبز این منطقه که فضای سبز بکری هم هست حفظ شود؛ در نتیجه تلاش ما این است که امکانات مورد نیاز برای بهره‌برداری شهروندان از این پروژه در محل ایجاد شود؛ مخصوصاً برای شهروندانی که به قصد طبیعت‌گردی به این محل می‌آیند. همچنین آب این منطقه آلوده و فاضلاب بود و اگر قبل از پاکسازی این دره قدم به این منطقه می‌گذاشتید، از شدت بوی تعفن نمی‌توانستید تردید کنید. به همین دلیل احداث ۴ تصفیه‌خانه برای تصفیه آب در این منطقه در دستور کار قرار گرفته که ۲ تصفیه‌خانه احداث شده و ۲ تصفیه‌خانه دیگر هم در دست احداث است. در حال حاضر ملاحظه می‌کنید که آبی که در رودخانه جریان دارد آب زلال و تمیزی است و برای فضای سبز هم شرایط بسیار خوبی ایجاد شده است.

تملک‌هایی که صورت گرفت
 برای اجرای فاز یک رود دره با مساحت ۵۴ هکتار تاکنون حدود ۱۰ هکتار تملک انجام شده؛ اما برای فاز ۲ همچنان باید تملک‌هایی انجام شود. حدود ۲۵ هکتار در محدوده منطقه ۲ و ۲۲ پلاک در محدوده منطقه ۵ باید برای اجرای فاز ۲ تملک شود که شهرداری‌های مناطق و معاونت مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران برای انجام این تملک‌ها در تلاش هستند.

۱۰ هکتار گل و گیاه فضای سبز به پروژه رود دره اضافه شد.

نابودی دیوی آسیب‌های اجتماعی در فرحزاد
 سمیه رفیعی، نماینده و رئیس فرآکسیون محیط‌زیست مجلس شورای اسلامی: محلی که سابق بر این، محل دیوی انواع آسیب‌های اجتماعی بود و رخ زشتی را برای شهر تهران ایجاد کرده بود به محلی برای تفریح و گردش خانوادگی شهروندان تبدیل شد. شهرداری تهران همچنین در بحث توسعه فضای سبز عملکرد قابل‌اعتنایی داشته است.

فرخنده رفانی روزنامه‌نگار
 سال‌ها محل آسب‌باز بزه‌کاران، کلونی معناتان متناجر، صدای مردم غرب تهران را در آورده بود. اما حالا صدای چهچهه پرندگان و شرشر آب در رود دره فرحزاد جاری شده و درختان و محیطش جان دوباره‌ای گرفته‌اند و زندگی در آن برقرار شده است؛ چرا که چند سالی است مدیریت شهری پایتخت عزم خود را جزم کرده تا این تکه از شهر را سرسامان دهد؛ به طوری که بخش اول این محدوده تفریحی روز گذشته همزمان با یکصد و پنجاهمین پویش امید و افتخار با حضور علیرضا زاکانی، شهردار تهران به بهره‌برداری رسید و رسماً درهای اکوپارک فرحزاد که تا چندی پیش به دره مرگ معروف بود، به‌عنوان تفرجگاهی زیبا و خوش آب و هوا با ظرفیت‌های بالای گردشگری روی پایتخت‌نشینان باز شد.

اتفاق بزرگ شهر
 تابلوهای راهنمای «به سمت مراسم افتتاحیه» در بلوار سیمون بولوار خبر از یک اتفاق بزرگ در پایتخت می‌دهند. به کوجه بهشت که وارد می‌شویم، تجمع خبرنگارها و بعضی از اهالی محل در انتهای کوچه و حضور نیروی انتظامی نشان می‌دهد که در دست آمده‌ایم. اینجا ورودی غربی «اکوپارک فرحزاد» است؛ جایی که اهالی آن قرار است بعد از ۱۲ سال وقفه، شاهد افتتاح طرحی باشند که آنها را برای همیشه از شر رویارویی شبانه‌روزی با معناتان و فرزندگن مواد مخدر نجات می‌دهد.

حضور نخستین مهمانان
 در حالی که هنوز ۱۵ دقیقه به شروع رسمی مراسم باقی مانده، داوود گودرزی، معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار تهران نخستین مهمانی است که به محل مراسم وارد می‌شود و از طرف علی محمد مختاری، رئیس سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهرداری تهران که میزبان مراسم تلقی می‌شود، مورد استقبال قرار می‌گیرد. مهمانان با همراهی خبرنگاران و عکاسان به دره وارد می‌شوند و به سمت محل برگزاری مراسم می‌روند. کل مسیری که باید تا محل افتتاحیه طی کنیم با سنگریزه مشخص شده و در اطراف آن پرچم‌ها و بنرهای مربوط به مراسم خودنمایی می‌کنند.

تخلیه ۸ هزار تن زباله
 پیش از احیاء معناتان متناجر در این رود دره حضور داشتند. معاون خدمات شهری با تأکید بر این موضوع می‌افزاید: ضمن اینکه این نقطه به دلیل رهاشدگی محل انباشت زباله هم بود. اما تیم مدیریت شهری تهران با برنامه‌ریزی دقیق و همت بالا، پروژه‌ای را آغاز کرد که کمتر کسی در گذشته به سمت اجرای این می‌رفت. حدود ۸ هزار تن زباله از رود دره تخلیه شد. در واقع افتتاح امروز صدق‌آراء جمعیت شهرداری، شورا، فراجاسازمان محیط‌زیست و همچنین همراهی مردم است. از ویژگی‌های این طرح، استفاده نکردن از مصالح معمول پروژه‌های عمرانی است؛ تلاش شده تا طبیعت بکر رودخانه و جنگل‌های این منطقه حفظ و محیطی کاملاً طبیعی برای گردشگران فراهم شود.

۱۰۰۰۰ میلیارد تومان برای احیاء، بازسازی مسیر و زیرساخت‌ها هزینه شده است

دره مرگ، دره زندگی شد

رود دره فرحزاد با همت مدیریت شهری بعد از وقفه‌های ۱۲ ساله جان دوباره گرفت

صدای ساز و دهل ورزشکاران
 صدای ساز و دهل که از پایین دره به گوش می‌رسد، جالب‌ترین چیزی است که مهمانان مراسم در مسیر با آن مواجه می‌شوند. جمعی از زنان و مردان ورزشکار منطقه در حالی که از تمیزی و محیط فرحزاد دره به وجد آمده و لباس‌های ورزشی متحدالشکل پوشیده‌اند، مشغول ورزش صبحگاهی هستند. صدای ساز و دهل بخشی از مراسم شادای آنها بابت پس گرفتن دره از معناتان است. آب از رود فرحزاد جاری است و محیط دره با چشم‌انداز زیبایی پاییزی به سوزن عکس همه حضار تبدیل شده است. در انتهای مسیر جایی که صندلی‌های مراسم چیده شده، چند میز پذیرایی گذاشته‌اند و با چای داغ در این صبح سرد پاییزی از مهمانان پذیرایی می‌شود.

مردم و مهمانان در انتظار شهردار
 با عبور ساعت از ۱۰:۱۵ مراسم به‌طور رسمی با سرود ملی جمهوری اسلامی ایران و قرائت قرآن آغاز می‌شود و پس از آن نوبت به سخنرانی مهمانان می‌رسد. در این مراسم علاوه بر مدیران شهری، امام‌جمعه موقت تهران، برخی نمایندگان مجلس و چهره‌های علمی و دانشگاهی و همچنین بعضی از چهره‌های سرشناس مردمی نیز حضور دارند. در اطراف محل برگزاری مراسم بعضی از اهالی محله فرحزاد هم ایستاده‌اند و مراسم را تماشا می‌کنند. قرار است در پایان مراسم تعدادی از نمایندگان مردم این محل، از نزدیک با علیرضا زاکانی دیدار و درباره مشکلاتشان گفت‌وگو کنند.

فرحزاد؛ جنگلی در فاصله چند دقیقه‌ای از تهران
 داوود گودرزی، معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهرداری نخستین سخنران مراسم است. او با بیان اینکه حدود ۸ هزار تن زباله از رود دره فرحزاد تخلیه شد، می‌گوید: پروژه احیای رود دره فرحزاد به شکلی طراحی شده که شهروندان با فاصله چند دقیقه‌ای از تهران به فضایی جنگلی، طبیعی و رودخانه‌ای دسترسی داشته باشند. امروز و پس از نزدیک به ۲ سال تلاش شبانه‌روزی مسئولان و متخصصان، فاز اول طرح احیای منطقه فرحزاد به وسعت ۵۴ هکتار با طولی بالغ بر ۲ کیلومتر به بهره‌برداری رسید. این منطقه که پیش‌تر به دلیل تجمع آسب‌های اجتماعی و حضور بی‌خانمان‌ها مشکلات متعددی را برای شهروندان و ساکنان محلی ایجاد کرده بود، اکنون با تغییرات اساسی با هدف رفاه شهروندان و جذب گردشگران بازگشایی می‌شود.

بیش از ۱۰ هکتار گل و گیاه فضای سبز به پروژه رود دره اضافه شد

۱۰۰۰۰ میلیارد تومان برای احیاء، بازسازی مسیر و زیرساخت‌ها هزینه شده است

تغییر رنگ لکه سیاه رود دره فرحزاد
 علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای اسلامی شهر تهران: لکه سیاه رود دره فرحزاد با همت مدیریت شهری تغییر رنگ داد و با همکاری شهرداری مناطق ۲ و ۵ و معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران، رود دره فرحزاد به یک اکوپارک طبیعی تبدیل شد تا در این محل گونه‌های مختلف گیاهی و جانوری رشد یابند.

چه کسانی آمده بودند؟
 شبنم انصاری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست
 سید محمد حسن ابوترابی فرد
 امام جمعه موقت تهران
 جمعی از اعضای شورای اسلامی شهر تهران
 جمعی از نمایندگان مجلس
 داوود گودرزی، معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار تهران
 علی محمد مختاری، مدیرعامل سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهر تهران و...

فرحزاد ظرفیت تبدیل به اکوسیستم استارت‌آپی را دارد
 احمد نوحه‌گر، استاد دانشگاه و فعال محیط‌زیست دیگر سخنران مراسم است که از منظر علمی به ظرفیت‌های دره فرحزاد می‌پردازد. او درباره اهمیت نگاه عالمانه در زمینه فرآیندهای اکولوژیکی، می‌گوید: مهم‌ترین و زیرساختی‌ترین کار برای اینکه بتوانیم به محیط‌زیست پایدار دست پیدا بکنیم شناخت ظرفیت‌هاست. ما در بسیاری از نقاط کشور بدون اینکه ظرفیت‌ها را شناسایی کنیم، کارهایی انجام دادیم. اگر ظرفیت‌ها شناسایی شوند مسئولان امر و متخصصان می‌توانند خیلی راحت‌تر کار را پیش ببرند. مسئولان و عموم شهروندان باید در حفظ و پایداری این دستاوردها مشارکت کنند و برای رسیدن به شهر هوشمند، زیست‌پذیر و سالم همکاری کنند. این دره به همت مدیریت شهری به این شکل درآمده، اگر بعد از این مراسم به فراموشی سپرده نشود دوباره به حالت اول برمی‌گردد؛ بنابراین مردم باید پای کار باشند؛ چرا که بوم‌شناسی سیمای سرزمین بدون توجه به مشارکت ذینفعان محکوم به شکست است. اینجا به‌عنوان یکی از مکان‌هایی که ظرفیت تبدیل به اکوسیستم استارت‌آپی را دارد، می‌تواند به قلب تپنده فناوری تبدیل شود.

دره فرحزاد تهدیدی برای تهران بود
 پرویز سروری، نایب‌رئیس شورای اسلامی شهر تهران دیگر سخنران این مراسم است. او وضعیت قبلی دره فرحزاد را تهدیدی برای تهران می‌داند و می‌گوید: توسعه فضاهای تفریحی و طبیعی در تهران هنری ارزشمند است و شهرداری تهران و شورای شهر برای احیای فضاهای سبز و تفریحی تهران تلاش بسیاری کردند، اما هنر بزرگ‌تر، احیاء و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود و ارائه آن به شهروندان است. این طرح‌ها به‌ویژه در مناطقی از تهران که دسترسی به آنها آسان است، فرصتی برای لذت بردن از طبیعت را در اختیار مردم قرار می‌دهد؛ زیرا نیازی نیست شهروندان برای دسترسی به مناظر طبیعی مسیرهای طولانی و پر ترافیک را تردد کنند. این منطقه در گذشته محلی برای تجمع آسب‌های اجتماعی بود. من سال‌هاست با این منطقه آشنایی دارم و به مشکلات آن واقف هستم. خوشبختانه امروز، این منطقه از دست افرادی که منشأ آسب بودند خارج شده و با تلاش‌های صورت گرفته برای بازگشت آنان به جامعه نیز زمینه‌ساز شده است.

در پاکسازی به مأموران ما تیراندازی شد
 علیرضا زاکانی شهردار تهران، آخرین و البته مهم‌ترین مهمان مراسم افتتاحیه است. او ضمن ارائه شرحی از آنچه به پاکسازی و احیای رود دره فرحزاد منتهی شد، جالب‌ترین این مسیر را اینطور توضیح می‌دهد: ۲ سال قبل در این مکان صدها معنات متناجر زندگی می‌کردند و وقتی به این مکان وارد می‌شدیم روی سرنگ قدم می‌زدیم. روز اولی که با همراهی دیگر مسئولان وارد رود دره فرحزاد شدیم کار به تیراندازی کشید و به مأموران ما در پاکسازی تیراندازی شد. به همین جهت بسیاری گمان می‌کردند حل مشکل رود دره فرحزاد به این سادگی‌ها شادنی نیست، اما حل این چالش با همراهی دستگاه‌های مختلف صورت گرفت. در تهران در کنار بلایای طبیعی مواردی نیز وجود دارد که روح شهروندان را از آرامی دهنده مانند معناتان متناجر، کودگان کار و... در این میان رود دره فرحزاد مکانی است که هم از بلایای طبیعی مثل سیل رنج می‌برد و هم درگیر آسب‌های اجتماعی مانند وجود معناتان متناجر بوده است. ۲۰۰ هزار تن دیگر رود دره فرحزاد باقی مانده است که شهردار تهران با تأکید بر این موضوع می‌افزاید: فاز بعدی پایین دست رود دره تا بوستان نهج‌البلاغه به مساحت ۱۰۳ هکتار و فاز دیگر بالادست آن تا امامزاده داوود به طول هزار هکتار است که امیدواریم آنها هم انجام شوند.

گامی بزرگ برای توسعه فضای سبز
 سید محمد حسن ابوترابی فرد، امام جمعه موقت تهران، مهمان ویژه مراسم افتتاحیه اکوپارک فرحزاد و از سخنرانان این برنامه است. او می‌گوید: این منطقه زیبا و رودخانه طبیعی آن، از مشکلات اجتماعی و زیست‌محیطی آسب‌های زیادی دیده است. در دوران نمایندگی مجلس شورای اسلامی و امامت جمعه تهران، از این منطقه از نزدیک بازدید کرده‌ام و از مشکلات مردم شریف فرحزاد آگاه هستم. قرآن کریم اهمیت ویژه‌ای برای محیط‌زیست و طبیعت قائل است و حتی به زیبایی‌های خانه‌سازی اشاره دارد. خوشبختانه با تلاش‌های شهردار تهران و همکاری شورایی شهر و شهرداری‌های مناطق ۲ و ۵، طرحی ارزشمند در مساحت ۵۴ هکتار اجرایی شده است و فاز‌های بعدی نیز در دست اجراست. این طرح گامی بزرگ برای توسعه فضای سبز و محیط‌زیست منطقه است. توسعه فضای سبز در تهران یکی از دستاوردهای بزرگ انقلاب اسلامی است.

۱۰۰۰۰ میلیارد تومان برای احیاء، بازسازی مسیر و زیرساخت‌ها هزینه شده است